

Vergaderjaar 2007–2008

31 207

Aanbestedingsbeleid Ministerie van BZK en KLPD

Nr. 3

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 november 2007

Naar aanleiding van het rapport van de Algemene Rekenkamer inzake «Aanbestedingsbeleid Ministerie van BZK en KLPD» heeft u om nadere informatie verzocht. In uw brief, gedateerd 27 september 2007 met kenmerk 07-BZK-B-043, heeft u onderstaande vragen geformuleerd.

1. Hoe is deze aanbesteding tot stand gekomen;
2. Zijn er lessen geleerd uit de problemen bij de uitvoering van het vorige contract;
3. Huidige stand van zaken.

Allereerst wil ik benadrukken dat zowel het proces als de procedure omtrent de vorige aanbesteding volgens de geldende aanbestedingsregels zijn verlopen. De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 21 april 2005 verzocht «een financial audit» te laten opstellen door de departementale Auditdienst, in het bijzonder over de naleving van de aanbestedingsregels. Dit onderzoek is uitgevoerd. Het rapport is u op 29 juni 2005 vertrouwelijk toegezonden. De Auditdienst heeft het onderzoek in overeenstemming met de geldende richtlijnen voor departementale accountantdiensten uitgevoerd. Het onderzoek heeft zich gericht op het traject vanaf behoeftestelling tot het opstellen van het contract. Daarnaast zijn de onderwerpen integriteit, projectinrichting en de dossiervorming daarbij betrokken. De conclusie van de Auditdienst was: «het proces van aanbesteding van de helikopters ten behoeve van het KLPD heeft voldaan aan de geldende wet- en regelgeving en is overigens voldoende ordelijk verlopen».

Op 31 oktober jl. heeft de rechtbank vonnis gewezen in de zaak die de Staat had aangespannen tegen de contractant. De Staat had daarin twee maal de contractuele boete geëist voor een bedrag van € 11,7 miljoen.

De Rechtbank heeft de vordering tot betaling van de eerste boete toegevoegd tot een bedrag van € 4 931 640,-, te vermeerderen met de wette-

lijke rente die verschuldigd is tot aan de dag der algehele voldoening. Niet toegewezen is het stukje boete dat was berekend over de BTW op de helikopters.

De vordering tot betaling van de tweede boete is afgewezen, vanwege het gegeven dat de Staat de overeenkomst heeft ontbonden, met als gevolg dat de boete haar strekking, te weten een prikkel tot nakoming, en mitsdien haar werking zou hebben verloren.

De Rechtbank volgt de Staat echter in zijn subsidiaire vordering, die inhoudt dat voor zover de tweede boete niet verschuldigd zou zijn, de schade moet worden vergoed die de Staat heeft geleden als gevolg van de tekortkoming van HeliFly en als gevolg van de ontbinding van de Opdrachtovereenkomst, voor zover deze het bedrag van de boete te boven gaat. Deze schade wordt toegewezen «nader op te maken bij staat». Dit betekent dat in een nieuwe procedure vergoeding van de geleden schade moet worden gevorderd.

Met de toewijzing staat de aansprakelijkheid van de contractant vast en zal de nog op te starten procedure dus enkel en alleen betrekking hebben op de bepaling van de hoogte van de door HeliFly en RDM Holding aan de Staat te betalen schadevergoeding.

De conclusie van de Auditdienst van mijn departement tezamen met de uitspraak van de rechtbank maken mij duidelijk dat het departement in het gehele helikoptertraject rechtmatig en zorgvuldig heeft gehandeld en dat van grote te leren lessen geen sprake is. Wel proberen het departement en het KLPD natuurlijk voortdurend te leren van opgedane ervaringen. Voor dit traject bleken continue geborgde materiedeskundigheid bij de contractant en fabrikant en de gerichte inzet van zeer specifieke externe deskundigheid van groot belang.

Voor het nieuwe helikoptertraject is nadrukkelijk bezien of de fabrikanten beschikken over materiedeskundigheid en ervaring en of deze is geborgd. De uitgangsbeginselen van een Europese aanbesteding blijven echter transparantie in de gemeenschappelijke markt, non-discriminatoire aanbestedingsgedrag en vergroting van de mededinging op de markt. Dit betekent dat geen enkele helikopterfabrikant op voorhand mocht worden uitgesloten, dus ook niet de fabrikant van het ontbonden contract. Het betekent ook dat het steeds zwaarder stellen van de eisen aan deskundigheid en de borging hiervan, de al kleine helikoptermarkt verder deed verkleinen.

Het onverhoopt toch in de (financiële) problemen komen van een contractant of fabrikant en de consequenties hiervan voor de uitvoering van een contract zijn in een aanbesteding niet volledig te voorkomen.

In het voorbereidingstraject is ook nu gebruik gemaakt van specifieke externe deskundigheid voor advies en/of contra-expertise op de terreinen techniek, Aanbestedingsrecht, Lucht en Ruimtevaart wet- en regelgeving, Financiële wet- en regelgeving als ook op het juridische terrein. Bij de nieuwe aanbesteding van het Korps landelijke politiediensten is het departement ook zelf nauwer betrokken.

Gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen heeft het Kabinet op grond van het rapport «Herinrichting van het stelsel van speciale eenheden» van 25 mei 2004 besloten tot de oprichting van de Dienst Specialistische Interventie (DSI) bij het KLPD. De DSI maakt ondermeer ook gebruik van lucht-ondersteuning. Bij de voorbereiding van de aanbesteding helikopters is daarom ook bezien welke functionaliteiten voor de DSI benodigd waren. Dit heeft geleid tot een gewijzigde behoeftestelling van 6 kleine en 2 grotere helikopters.

Na deze gewijzigde behoeftestelling en met de ervaringen opgedaan in het eerste traject is een nieuwe aanbesteding gestart. Na beoordeling van de ingediende offertes heeft in juli 2007 een voorlopige gunning plaatsgevonden van beide percelen. Momenteel vinden contractbesprekingen plaats. Naar verwachting zullen beide contracten voor het jaareinde zijn ondertekend.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
G. ter Horst